

Asia: VN/26278/2020

Valtioneuvoston periaatepäätös meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä:

Neste pitää tärkeänä merenkulun kasvihuonekaasupäästöjen rajoittamisen tähtääviä hankkeita. Toimia tarvitaan sekä hiili-intensiteetin että absoluuttisten päästöjen vähentämiseksi.

Periaatepäätöksen luonnos toteaa hyvin, että "vesiliikenteen päästöjen vähentämistavoitteiden saavuttamiseksi ei ole muutamaa yksinkertaista keinoa, vaan joukko toisiinsa vaikuttavia ja usein eri tahtiin hallitustenvälisen järjestöjen neuvotteluissa eteneviä toimenpiteitä. Kansallisessa päätöksenteossa meri- ja sisävesiliikenteen päästövähennystoimista onkin siksi otettava huomioon esimerkiksi ajankohtainen tilanne vesiliikenteen vaihtoehtoisten polttoaineiden markkinakehityksessä sekä kansainvälisissä neuvotteluissa IMO:ssa ja EU:ssa."

Linjauksessa todetaan, että Suomi myötäilee IMO:n ja EU:n "marssivauhtia" päästövähennyksissä. Tämä on positiivista, koska maailmanlaajuisessa tahdissa pystymme hyödyntämään tasapuolisesti teknistä kehitystä ja innovaatioita.

Luonnoksen useat toimenpiteet linkittyvät Suomen aktiiviseen otteeseen kansainvälisissä elimissä, kuten IMO:ssa. Tämä on kannatettavaa. Samalla kuitenkin Suomen tulee pohjoisena maata huolehtia siitä, että IMO:n ja muiden kv-toimijoiden vaatimuksissa huomioidaan riittävästi talvimerenkulun vaatimukset, eikä esimerkiksi jäissäkulkuominaisuuksista rangaista. Erityishuomiota tulisi asettaa jääolosuhteista epäsuorasti aiheutuviin päästöihin. Jäissä kulkemiseen suunnitelluilla aluksilla on epäoptimalisempi runkomuoto ja suurempi koneteho, joka kasvattaa päästöjä suhteessa kuljetussuoritteeseen verrattuna vain avovesioperointiin suunniteltuihin aluksiin.

Jääolosuhteet heikentävät myös merkittävästi alusten operointitehokkuutta (EEOI) verrattuna avovesiolosuhteisiin.

Vaihtoehtoiset käyttövoimat ja polttoaineet

EU:n Komission FuelEU Maritime -aloitteella on tavoitteena muun muassa poistaa vaihtoehtoisten meripolttoaineiden käyttöönoton tiellä olevia markkinaesteitä sekä epävarmuutta eri teknisten vaihtoehtojen valmiudesta markkinoille. Vaihtoehtoisten vähähiilisten drop-in (=nykyiseen kalustoon ja jakeluinfraan sopivien) polttoaineiden käyttö tarjoaisi yhden käyttövalmiin tavan leikata meriliikenteen päästöjä. Tätä aloitetta on syytä seurata tarkasti. Tässäkin asiassa Suomen rooli olisi olla aktiivinen toimija edistämässä ylikansallisia ratkaisuja, sekä EU- että IMO-tasolla.

Hiilen hinnoitteluun perustuvat ja muut markkinaehtoiset päästövähennyskeinot

Luonnoksessa ehdotetaan erityyppisiä vero- ja maksujärjestelyjä. Tällaisia menettelyjä kehitettäessä tulee periaatteena pitää sitä, että mahdolliset verot tai maksut suhteutetaan polttoaineen kasvihuonekaasupäästöihin.

EU:ssa selvitetään päästökaupan ulottamista meriliikenteeseen. Pidämme ensisijaisena vaihtoehtona pyrkimistä EU-järjestelmän sijasta globaalisti toimivaan järjestelmään.

Kommentteja toimenpiteisiin:

Toimenpide 2:

"Tieliikenteen sähköistyessä ohjataan kansallisin ja kansainvälisin päätöksin uusiutuvien polttoaineiden käyttö lentoliikenteen lisäksi meriliikenteeseen."

Kirjauksen voi lukea siten, että tieliikenteen sijasta uusiutuvien polttoaineiden käyttö ohjataan meri- ja lentoliikenteeseen. Viesti herättää hämmennystä, koska tieliikenteen uusiutuvien polttoaineiden polku on jo lailla säädetty ja tarve tulee jatkumaan näkyvässä tulevaisuudessa, erityisesti

raskaassa tieliikenteessä. Tätä toimenpidettä ei myöskään ole perusteltu edeltävässä tekstissä, toisin kuin muita toimenpiteitä.

Meriliikenteen omaa vähähiilistymisen polkua tulee tukea siten, ettei se aiheuta häiriötä muiden liikennemuotojen päästövähennystoimiin.

Toimenpide 25:

"Suomi kannattaa toimia, joilla IMO:ssa sovitut päästövähennystavoitteet kansainväliselle merenkululle saavutetaan aikataulussa ja mahdollisimman vähäisin markkinahäiriöin. Suomi pitää ensisijaisina sellaisia ratkaisuja, jotka toteuttavat kunnianhimoiset tavoitteet merenkulun päästöjen vähentämiseksi, mutta jättävät varustamoille ja operaattoreille mahdollisuuden valita niille parhaiten sopivat päästövähennyskeinot. Suomi kiinnittää erityistä huomiota siihen, että valittaessa kansainvälisen merenkulun päästövähennyskeinoja huomioidaan talvimerenkulun sekä Itämeren aikataulutetun lähimerenkulun haasteet ja erityispiirteet."

Pidämme tärkeänä, että kansainväliselle merenkululle on asetettu päästövähennystavoitteita, ja että niihin pyrittäessä toimitaan teknologianeutraalisti. Talvimerenkulun erityispiirteiden huomioon ottamisessa Suomen tulee olla aktiivinen toimija.

Loikkanen Seppo
Neste Oyj